

• Flamme ‘вогонь, полум’я;’ в молодіжній лексиці це слово має значення «любов, коханка», наприклад: «Seine alte Flamme» ‘його стара любов’.

• Süße – солодкість. Жаргонне значення даного слова – чарівна дівчина, наприклад: «Welch eine Süße!» ‘яка очаровашка’.

• Schnecke ‘равлик’. У молодіжній лексиці використовується як «телиця, чувіха», наприклад: «Diese Schnecke ist toll» ‘ця чувіха дуже хороша’. Ische ‘дівчисько, подружка’, наприклад: «Er geht heute in die Disko mit seiner Ische» ‘він йде сьогодні на дискотеку зі своєю подружкою’.

Для позначення непривабливих, некрасивих дівчат використовуються наступні слова:

- Horrorbraut ‘жахлива наречена’;
- Spinatwachtel – (Spinat ‘шпинат’; Wachtel ‘ворона’);
- Motte ‘моль’;
- Schreckschraube – (Schreck ‘жах’; Schraube ‘гвинт, болт’);

Отже, зміна тематичного складу груп найменувань осіб жіночої статі відображає суспільні процеси, виникнення нових реалій. Протягом часу загальні найменування осіб жіночої статі зазнають семантичних змін. Конкретні номінації з плином часу отримують більш вузьку тематико-семантичну диференціацію, часто поповнюючись за рахунок мовних утворень. Кількість найменувань осіб жіночої статі буде збільшуватися в міру появи нових сфер діяльності, які на сьогоднішній день ще не зовсім освоєні жінками (програмування, нові технології).

Література

1. Левицкий В. В. Этимологический словарь германских языков : у 2 т. Вінниця : Нова Книга, 2010. Т. 1. 616 с., Т. 2. 368 с.

2. Петрова О. І. Тенденції фемінізації сучасної німецької мови. *Верхньоволзький філологічний вісник*. 2019. № 3. С. 134–139.

3. Яценко Н. В. Наименовая лиц женского пола в немецком языке : диахронический аспект: дис. ... канд. филол. наук. Самара, 2008. 205 с.

4. Conrad R. Kleines Wörterbuch sprachwissenschaftlicher Termini. Leipzig : VEB Bibliographisches Institut Leipzig, 1978. 306 S.

*А. І. Смоляр, Л. М. Близнюк,
м. Луцьк*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ У СУЧАСНИХ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ЗМІ

Постановка проблеми. Активна вербалізація пандемії коронавірусу за допомогою різноманітних лексичних одиниць свідчить про наявність перманентних змін у науково-лінгвістичній парадигмі. Безперервні модифікації мовної картини світу, зумовлені насамперед виникненням і актуалізацією принципово нових понять і феноменів, сприяють розширенню когнітивних горизонтів соціуму [1; 8]. З соціально-когнітивної точки зору, вербалізація понять є віддзеркаленням рівня та якісного стану сучасного суспільного розвитку. З лінгвістичної позиції – однією з трьох інтегральних складових семантичної репрезентації знаку. Таким чином, враховуючи безпрецедентність й істотність явища пандемії коронавірусу, вважаємо необхідним детальне дослідження його когнітивно-лінгвістичної репрезентації у німецькомовному медійному дискурсі.

Мета дослідження. Висвітлення пандемії коронавірусу в німецькомовному публіцистичному дискурсі набуває форми репрезентативного корпусу, що постає об’єктом лінгвістичного дослідження. Мета роботи полягає у визначенні лінгвокогнітивних особливостей вербалізації пандемії коронавірусу та передбачає виконання наступних завдань:

- проаналізувати та порівняти контент офіційних і популярних німецькомовних медіа ресурсів, що репрезентують вербалізацію пандемії коронавірусу;

- визначити, до яких частин мови належать найуживаніші вербалізатори пандемії коронавірусу;
- визначити семантичні особливості дистрибуції вербалізаторів;
- порівняти особливості вербалізації пандемії коронавірусу в ЗМІ на різних часових проміжках;

Результати дослідження. Асоціативна складова постає важливим елементом вербалізації пандемії коронавірусу. Оскільки лексичні одиниці здатні окреслити референт лише частково, важливим, з семантико-когнітивної точки зору, постає контекстуальне забарвлення вербалізатора, його суб'єктивна інтерпретація автором. Отож, враховуючи складність категоризації абстрактного поняття пандемії коронавірусу, слід зважати як і на окремі лексичні одиниці, що вербалізують поняття, так і на контекст вцілому.

Проаналізувавши контент офіційного веб-сайту Міністерства охорони здоров'я Німеччини та двох сучасних німецькомовних ЗМІ (Merkur.de, ZDF), у якому висвітлено події, пов'язані з поширенням коронавірусної інфекції, дійшли висновку, що номінант Corona є найпоширенішим вербалізатором пандемії коронавірусу. Дані електронного корпусу німецької мови DWDS свідчать, що номінант Corona є більш вживаним за Coronavirus: відносна частотність номінантів дорівнює 75.27 і 52.92 відповідно [3]. Зазначимо, що лексема Corona є складовою складних іменних лексичних одиниць, утворених за допомогою основоскладання, – *Corona-Lage, Corona-Schutzimpfung, Corona-Berater, Corona-Regeln, Corona-Pandemie, Corona-Trend, Corona-Neuinfektion*. Зазначимо, що поняття пандемії вербалізується також через такі іменні номінанти, як є *Lockdown, Pandemie, Pandemiebekämpfung, Infektionsgeschehen, Covid-19 Erkrankung, Virus-Mutation, Lungenkrankheit, Herdenimmunität*.

Варто зауважити, що асоціативна складова досліджуваного поняття не є перманентною. Оскільки сприйняття явища у суспільстві поступово змінюється, прослідковується поява нових семантико-прагматичних характеристик означеного феномену. Стаття *Entwicklung im Überblick - Wie sich das Coronavirus verbreitet hat* медійної платформи ZDF репрезентує початкові лінгвістичні тенденції вербалізації пандемії [4]. Виділено такі вербалізатори досліджуваного лінгвістичного явища, як *Virus, Lungenkrankheit, Erreger der Krankheit, Erkrankten, Familie der Coronaviren, Erkaltung, Sars, Todesfall, Krankheitsfälle, Mensch-zu-Mensch-Übertragung, Mutation des Virus, Schutzmasken, unter Quarantäne, Krisensitzung, Übertragung des Krankheitserregers von Mensch zu Mensch, infizierte Patienten, Epidemie, spezialisiertes Krankenhaus, Spezialklinik, 2019-nCov-Fall*. Негативного емотивного забарвлення перерахованим вербалізаторам надає специфічна дистрибуція, виражена за допомогою таких прикметників, як *gefährlich* (gefährliches Virus), *mysteriös* (mysteriöse Lungenkrankheit) і порядкового числівника *erste* (erster Todesfall, erste Krankheitsfälle).

Емотивно-конотативна характеристика дистрибуції вербалізаторів пандемії коронавірусу набуває дещо позитивнішого забарвлення в нинішньому медіа дискурсі [2; 5]. Зазначену тенденцію підтверджує наявність прикметника *positiv* (positiver Corona-Trend) і дієприкметника *sinkenden* (sinkender Infektionszahlen). Проте зберігаються й негативні конотати, такі, як *gefährlich* (gefährliche Faktoren), *schwer* (schwere Verläufe und Todesfälle), *hochansteckender* (hochansteckende Mutation), *tödlich* (tödlicher als die bislang vorherrschende Variante). Водночас поява нових вербалізаторів – *Virus-Mutation, Corona-Schutzimpfung, Ausbreitung der Corona-Mutation, Impf-Situation, Herdenimmunität, Kontaktbeschränkungen, Einschränkungen, Impfstrategie, Coronavirus-Variante* – свідчить про розширення семантико-прагматичних характеристик означеного феномену.

Враховуючи контекстуальні особливості вербалізації пандемії коронавірусу, слід відзначити офіційне їх висвітлення. Наявність порівнянь *'Der Lockdown ist wie ein Antibiotikum'* і спонукальних речень *'Die Pandemiebekämpfung ist keine abstrakte Angelegenheit, jeder und jede kann dabei im Alltag einen Unterschied machen. Ich bitte Sie, machen Sie mit'* у промові Єнса Шпана, міністра охорони здоров'я Німеччини, репрезентує занепокоєність ситуацією та заклик до активних дій. Детальний опис інформаційної кампанії *Deutschland*

krempelt die #Ärmel hoch носить пропагандистський характер, що підтверджується висвітленням таких понять як *nationale Impfstrategie* та *Strategie gegen Sars-CoV-2 in Deutschland*.

Висновки. У роботі проаналізовано особливості вербалізації пандемії коронавірусу офіційними та популярними ЗМІ. Визначено найуживаніші вербалізатори досліджуваного поняття. На основі даних електронного корпусу німецької мови, виявлено, що номінант Corona є найуживанішим. Охарактеризовано зміну емотивного забарвлення дистрибуції вербалізаторів. Зазначено появу принципово нових конотацій за допомогою лексем *positiv* і *sinkenden*. Висвітлено контекстуальні особливості вербалізації пандемії коронавірусу на основі офіційного медіа-дискурсу. Зокрема, проаналізовано використання порівнянь та спонукальних речень.

Література

1. Близнюк Л. М. Структурно-семантичні та когнітивні параметри концепту HEIMWEN (на матеріалі німецької мови): автореферат. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. 8 с.

2. Arnold V. Corona in Deutschland: Merkel-Berater mit drastischer Warnung – Mutante in mehreren Kliniken aufgetaucht. *Merkur.de*, 24.01.2021. URL : <https://www.merkur.de/welt/coronavirus-deutschland-mutation-b117-berlin-humboldt-zahlen-aktuell-klinikum-rki-zr-90179561.html>

3. Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache. URL : <https://www.dwds.de/>

4. Entwicklung im Überblick – Wie sich das Coronavirus verbreitet hat. *ZDF*, 24.01.2021. URL : <https://www.zdf.de/nachrichten/panorama/coronavirus-lungenkrankheit-chronologie-100.html>

5. Pressekonferenz zur aktuellen Corona-Lage. Bundesministerium für Gesundheit, 24.01.2021. URL : <https://www.bundesgesundheitsministerium.de/coronavirus.html>

*А. О. Соловйова
м. Маріуполь*

АНТРОПОЦЕНТРИЗМ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ.

НАЙМЕНУВАННЯ ОСОБИ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сучасна лінгвістика зазнає значних змін: від всебічного вивчення системи мови лінгвістика звертається до людини, суб'єкту письмово-мовленнєвої діяльності. Усе актуальнішими стають дослідження антропоцентричного характеру.

Антропоцентризм став одним із провідних напрямків лінгвістичних досліджень на рубежі ХХ–ХХІ століть, оскільки в мовознавстві вже було достатньо яскраво представлено становлення когнітивно-дискурсивної парадигми. У рамках цієї парадигми дослідниками вирішувалися питання, пов'язані з отриманням, кодуванням, зберіганням і передачею інформації різними засобами, у тому числі і лінгвістичними, що забезпечувалося інтеграцією різних областей знання, що ведуть до гуманізації наукових дисциплін. Одним з аспектів дослідження гуманізації виявився антропоцентризм, під яким розумілося насамперед положення про людину як центр і вищу мету світобудови «всіх подій що відбуваються у світі».

Незважаючи на існуючі різні підходи і трактування принципів антропоцентризму, цілком очевидно, що вітчизняна та зарубіжна лінгвістика в останні десятиліття змінила вектор, парадигму розвитку, поставивши в центр уваги людину, що творить мову і яку творить мова. Інакше кажучи, оголосила новий – антропоцентричний – підхід до вивчення мови [2, с. 256].

Останні роки позначені появою великої кількості робіт у галузі теоретичної та практичної лінгвістики, де ті чи інші питання розробки, створення словника вирішуються з використанням понять антропоцентризм, антропоцентричний принцип. Саме явище багатозначності в галузі термінології оцінюється негативно, в галузі ж лексикографії щодо терміна антропоцентризм ситуація посилюється тим, що далеко не всі окремі його значення визначені. Необхідність термінологічної рефлексії в цьому питанні зумовлює актуальність